

TỜ 3: ÔN TOÁN VÔ CƠ

Toán thuận: $\text{Al}^{3+} + \text{kiềm} \Rightarrow \text{hỏi sản phẩm } \text{Al}(\text{OH})_3 \downarrow ?$

• Tính $t = \frac{n_{\text{OH}^-}}{n_{\text{Al}^{3+}}}$

• Nếu $t \leq 3$: Chỉ tạo kết tủa: $n_{\downarrow} = \frac{n_{\text{OH}^-}}{3}$ (OH⁻ min)

$3 < t < 4$, kết tủa tan lại 1 phần; $n_{\downarrow} = 4n_{\text{Al}^{3+}} - n_{\text{OH}^-}$ (OH⁻ max)

Câu 1: Cho 700 ml dung dịch KOH 1M vào 200 ml dung dịch $\text{Al}(\text{NO}_3)_3$ 1M. Tính khối lượng kết tủa thu được. Tính nồng độ mol chất tan thu được.

Câu 2: Cho 150 ml dung dịch $\text{Ba}(\text{OH})_2$ 1M vào 75 ml dung dịch AlCl_3 2M. Tính khối lượng kết tủa thu được.

Câu 3: Cho 200 ml dung dịch hỗn hợp chứa NaOH 0,6M và KOH 1M vào 100 ml dung dịch $\text{Al}(\text{NO}_3)_3$ 1M. Tính khối lượng kết tủa thu được.

Câu 4: Cho 500 ml dung dịch $\text{Ba}(\text{OH})_2$ 0,3M vào 200 ml dung dịch $\text{Al}_2(\text{SO}_4)_3$ 0,2M. Tính khối lượng kết tủa thu được.

Câu 5: Cho V ml dung dịch KOH 1M vào 100 ml dung dịch AlCl_3 1,5M thu 7,8 gam kết tủa. Tính V.

Câu 6: Cho 450 ml dung dịch NaOH 2M vào 200 ml dung dịch $\text{Al}(\text{NO}_3)_3$ x mol/l thu 21,06 gam kết tủa. Tính x.

Toán thuận: $\text{CO}_2 + \text{kiềm} \Rightarrow \text{hỏi sản phẩm ?}$

• Tính $t = \frac{n_{\text{OH}^-}}{n_{\text{CO}_2}} = \frac{n_{\text{NaOH}} + 2n_{\text{Ba}(\text{OH})_2}}{n_{\text{CO}_2}}$

• Nếu $1 < t < 2$: tạo HCO_3^- và CO_3^{2-} : $n_{\text{CO}_3^{2-}} = n_{\text{OH}^-} - n_{\text{CO}_2}$ (CO_2 max)

Nếu $t > 2$: tạo CO_3^{2-} và OH⁻ dư: $n_{\text{CO}_3^{2-}} = n_{\text{CO}_2}$ (CO_2 min)

• Tính kết tủa: Toán tác dụng 2 kiềm: $\text{Ca}^{2+} + \text{CO}_3^{2-} \rightarrow \text{CaCO}_3$ (so sánh mol, tính theo chất thiếu)

Toán tác dụng 1 kiềm: $n_{\text{CaCO}_3 \downarrow} = n_{\text{CO}_3^{2-}}$

Chú ý: Đề hỏi CO_2 (2 đáp số) – hỏi kiềm (giải trường hợp max)

Câu 7: Cho 44,8 ml CO_2 (đktc) vào 300 ml dung dịch Ca(OH)_2 0,01M, tính khối lượng kết tủa.

Câu 8: Cho 224 ml CO_2 (đktc) phản ứng với 2 lít dung dịch hỗn hợp gồm NaOH 0,02M và Ca(OH)_2 0,01M. Phản ứng xong thu được m gam kết tủa. Tính m.

Câu 9: Cho 0,448 lít khí CO_2 (ở đktc) hấp thụ hết vào 100 ml dung dịch chứa hỗn hợp NaOH 0,06M và Ba(OH)_2 0,12M, thu được m gam kết tủa. Tính m.

Câu 10: Cho 672 ml CO_2 (đktc) phản ứng với 2 lít dung dịch hỗn hợp gồm NaOH 0,02M và Ca(OH)_2 0,01M. Phản ứng xong thu được m gam kết tủa. Tính m.

Câu 11: Hấp thụ hoàn toàn 0,672 lít CO_2 (đktc) vào 1 lít dung dịch gồm NaOH 0,025M và Ca(OH)_2 0,0125M, thu được x gam kết tủa. Tính x.

Câu 12: Cho 4,48 lít CO_2 (đktc) vào trong 300 ml dung dịch KOH 1M, khối lượng muối thu được trong dung dịch sau phản ứng là m gam. Tính m.

Câu 13: Cho 6,72 lít CO_2 (đktc) vào trong 700 ml dung dịch NaOH 1M, phản ứng xong đem cô cạn dung dịch sau phản ứng thu được m gam rắn khan. Tính m.

Câu 14: Sục V lít CO_2 (đktc) vào 300 ml dung dịch Ba(OH)_2 1,5M thu được 59,1 gam kết tủa trắng. Tính V.

Câu 15: Hấp thụ hoàn toàn 2,688 lít khí CO_2 (ở đktc) vào 2,5 lít dung dịch Ba(OH)_2 nồng độ a mol/l, thu được 15,76 gam kết tủa. Tính a.

Câu 16: Cho 7,84 lít CO₂ (đktc) phản ứng với 1 lít dung dịch hỗn hợp gồm KOH 0,2M và Ba(OH)₂ 0,1M. Phản ứng xong thu được kết tủa X và dung dịch Y. Khối lượng muối trong dung dịch Y là m gam. Tính m.

.....

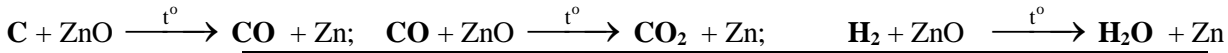
.....

.....

.....

.....

Toán khử oxit kim loại (sau Al)

Quá trình nhường oxi	Quá trình chiếm oxi	
ZnO → [O]	C + [O] → CO	Tỉ lệ mol 1 : 1 : 1
	CO + [O] → CO ₂	
	H ₂ + [O] → H ₂ O	
- m _{rắn (đầu)} > m _{rắn (sau)} ⇒ Δm = m _{rắn (đầu)} - m _{rắn (sau)} = m _[O] bị mất - n _[O] bị mất = $\frac{\Delta m}{16} = n_C ; CO ; H_2 \text{ dư} = n_{CO} ; CO_2 ; H_2O \text{ tạo thành}$		

Câu 17: Cho khí CO khử hoàn toàn đến Fe một hỗn hợp gồm: FeO, Fe₂O₃, Fe₃O₄ thấy có 4,48 lít CO₂ (đktc) thoát ra. Tính thể tích CO (đktc) đã tham gia phản ứng.

Câu 18: Để khử hoàn toàn 30 gam hỗn hợp CuO, FeO, Fe₂O₃, Fe₃O₄, MgO cần dùng 5,6 lít khí CO (ở đktc). Tính khối lượng chất rắn sau phản ứng.

Câu 19: Khử hoàn toàn 19,2 gam hỗn hợp X gồm Fe, FeO, Fe₂O₃ cần 4,48 lít CO (ở đktc). Tính khối lượng sắt thu được .

Câu 20: Dẫn từ từ V lít khí CO (ở đktc) đi qua một ống sứ đựng lượng dư hỗn hợp rắn gồm CuO, Fe₂O₃ (ở nhiệt độ cao). Sau khi các phản ứng xảy ra hoàn toàn, thu được khí X. Dẫn toàn bộ khí X ở trên vào lượng dư dung dịch Ca(OH)₂ thì tạo thành 4 gam kết tủa. Tính V.

Câu 21: Thổi một luồng khí CO đi qua ống sứ đựng m gam hỗn hợp Fe₃O₄ và CuO nung nóng thu được 2,32 gam hỗn hợp rắn. Toàn bộ khí thoát ra cho hấp thụ hết vào bình đựng dung dịch Ca(OH)₂ dư thu được 5 gam kết tủa. Tính m.

Điện phân nóng chảy: điều chế kim loại có tính khử mạnh (từ Al trở về trước : K, Ba, Ca, Na, Mg, Al)

Điện phân nóng chảy muối halogenua, oxit, bazơ:

- Ở catot (cực âm): $M^{n+} + ne \rightarrow M$
- Ở anot (cực dương):
  - + Nếu điện phân muối halogenua: $2X^- \rightarrow X_2 + 2e$
  - + Nếu điện phân oxit: $2O^{2-} \rightarrow O_2 + 4e$
  - + Nếu điện phân bazơ : $2OH^- \rightarrow 1/2O_2 + H_2O + 2e$

Điện phân dung dịch : điều chế kim loại sau nhôm

Catot (-)	Anot (+)
- Nếu M ⁿ⁺ sau Al thì: $M^{n+} + ne \rightarrow M$	- Nếu ion âm là gốc axit có oxi thì :
- Nếu M ⁿ⁺ từ Al → K thì : $2H_2O + 2e \rightarrow H_2 + 2OH^-$	$H_2O \rightarrow 1/2 O_2 + 2H^+ + 2e$
- Nếu dd có H ⁺ (axit) thì: $2H^+ + 2e \rightarrow H_2$	- Nếu ion âm là X ⁻ (Cl ⁻ , Br ⁻ , I ⁻) : $2X^- \rightarrow X_2 + 2e$
Vậy: Sản phẩm bên catot là kim loại hoặc (H ₂ + bazơ)	- Nếu dd có OH ⁻ thì: $2OH^- \rightarrow 1/2 O_2 + H_2O + 2e$
	Vậy : Sản phẩm bên anot là halogen hoặc (O ₂ + axit)

Lưu ý:

- Điện phân dd kiềm, dd axit có oxi hoặc điện phân muối của kim loại kiềm, kiềm thổ và gốc axit có oxi thì thực chất

là điện phân H₂O: $\text{H}_2\text{O} \xrightarrow{dp} \text{H}_2 + \frac{1}{2} \text{O}_2$

- Nếu dd có chứa nhiều chất điện phân thì:

+ Ở catot : Ion kim loại có tính oxi mạnh sẽ tham gia điện phân trước.

+ Ở anot : Thứ tự điện phân là $\text{S}^{2-} > \text{I}^- > \text{Br}^- > \text{Cl}^- > \text{OH}^- > \text{H}_2\text{O}$

- Nếu các bình điện phân mắc nối tiếp nhau thì cường độ dòng điện và thời gian ở các bình là như nhau.

- Độ giảm khối lượng dd = m_{khí} + m_{kết tủa}.

- Khối lượng catot tăng = khối lượng kim loại sinh ra

Tính lượng kim loại hoặc chất khí thoát ra ở các điện cực

Công thức Fa-ra-day

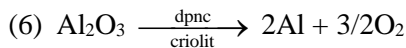
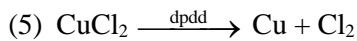
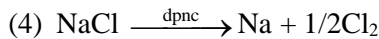
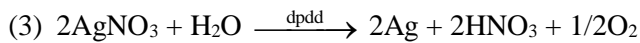
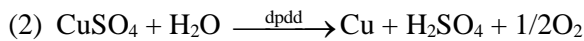
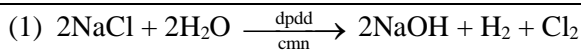
$$m = \frac{IA t}{n.96500}$$

A

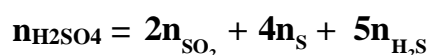
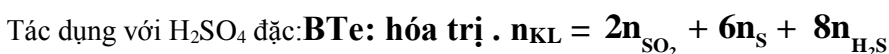
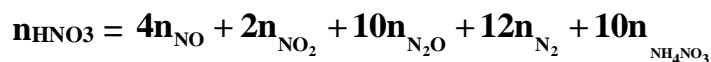
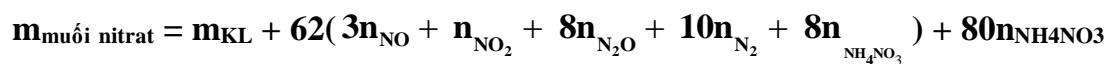
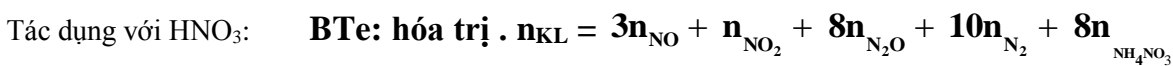
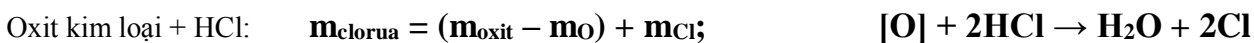
n: Số e mà nguyên tử hoặc ion đã cho hoặc nhận (hóa trị kim loại hoặc Cl₂ = 2, H₂ = 2, O₂ = 4,...)

I: Cường độ dòng điện (A)

t: Thời gian điện phân (s)

Phân biệt sự điện phân và ăn mòn điện hóa

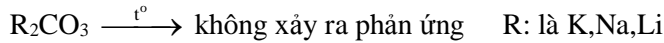
	Catot (sự khử)	Anot (sự oxi hóa)
Sự điện phân (vd: Đpdd CuCl ₂)	Cực (-) $\text{Cu}^{2+} + 2e \rightarrow \text{Cu}$	Cực (+) $2\text{Cl}^- \rightarrow \text{Cl}_2 + 2e$
Ăn mòn điện hóa (Zn + dd H ₂ SO ₄ có vài giọt CuSO ₄)	Cực (+) $2\text{H}^+ + 2e \rightarrow \text{H}_2$	Cực (-) $\text{Zn} \rightarrow \text{Zn}^{2+} + 2e$

Các công thức khác

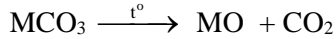
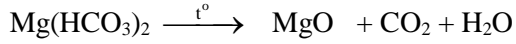
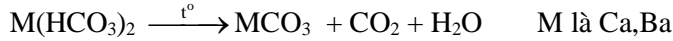
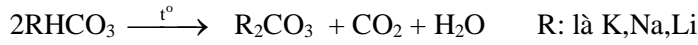
I. Phản ứng nhiệt phân:

1. Chỉ có muối cacbonat kim loại kiềm thổ (IIA) bị nhiệt phân tạo oxit và CO₂

Muối cacbonat của kim loại kiềm (nhóm IA) không bị nhiệt phân:

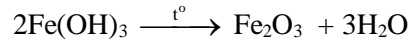
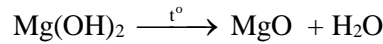
2. Muối axit (hidrocacbonat) bị nhiệt phân

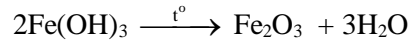
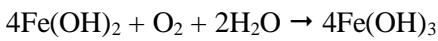
3. Hidroxit (Bazơ)

* Bazơ tan *không* bị nhiệt phân : KOH, NaOH, Ca(OH)₂, Ba(OH)₂, LiOH

* Bazơ *không* tan bị nhiệt phân tạo oxit + H₂O

Chú ý: Nếu nhiệt phân Fe(OH)₂ ngoài không khí

Trắng xanh

Nâu đỏ

II. Nước cứng:

Nước cứng	Phân loại	Gốc	Cách làm mềm nước cứng			
			Đun nóng	Ca(OH) ₂	Na ₂ CO ₃	Na ₃ PO ₄
Ca ²⁺ Mg ²⁺ nhiều	Tạm thời	HCO ₃ ⁻	x	x	x	x
	Vĩnh cửu	Cl ⁻ SO ₄ ²⁻			x	x
	Toàn phần	HCO ₃ ⁻ Cl ⁻ SO ₄ ²⁻			x	x

ÔN HỮU CƠ: ESTE – LIPIT**I. Gọi tên este**

Chức	Công thức	Tên thường
Axit	HCOOH	Axit fomic (Axit metanoic)
	CH ₃ COOH	Axit axetic (Axit etanoic)
	C ₂ H ₅ COOH	Axit propionic (Axit propanoic)
Ancol	CH ₃ OH	Ancol metylic (Metanol)
	C ₂ H ₅ OH	Ancol etylic (Etanol)
	CH ₃ CH ₂ CH ₂ OH	Ancol propylic (Propanol)
Este	HCOOCH ₃	Metyl fomat
	HCOOC ₂ H ₅	Etyl fomat
	CH ₃ COOCH ₃	Metyl axetat
	CH ₃ COOC ₂ H ₅	Etyl axetat
	HCOOCH ₂ CH ₂ CH ₃	Propyl fomat
	HCOOCH(CH ₃)CH ₃	Isopropyl fomat
	C ₂ H ₅ COOCH ₃	Metyl propionat
	CH ₃ COO-CH ₂ CH ₂ CH(CH ₃) ₂	Isoamyl axetat

II. Tính chất, điều chế este

- Este tạo bởi axit no đơn chức và ancol no đơn chức: C_nH_{2n+1}COOC_mH_{2m+1} hay C_xH_{2x}O₂ (n ≥ 0, m ≥ 1, x ≥ 2).

- t_s^o(este) < t_s^o(ancol) < t_s^o(axit) (cùng số C) vì giữa các phân tử este **không có liên kết hidro**.

- Este: CH₃COOC₂H₅ = C₂H₅OOC-CH₃ = C₂H₅-OCOCH₃

- Chất béo : (RCOO)₃C₃H₅ : Chất béo là trieste của glixerol với các axit béo

